

5. นักเรียนสามารถบอกชื่อนายกรัฐมนตรีคนแรกของไทยได้อย่างถูกต้อง
6. นักเรียนสามารถอธิบายบทบาทของคณะราษฎรในการจัดตั้งรัฐบาลและร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร พ.ศ. 2475 ได้
7. นักเรียนสามารถบรรยายลักษณะการเมืองการปกครองของไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้
8. นักเรียนสามารถบอกการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งสำคัญของไทยได้
9. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยกับระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้
10. นักเรียนสามารถบอกลักษณะและกติกาประชาธิปไตยได้อย่างน้อย 5 ข้อ

เนื้อหา

1. นำเรื่อง

- 1.1 สภาพการณ์ทางการเมืองของไทยในช่วงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย พ.ศ. 2475 โดยสังเขป
- 1.2 การขึ้นครองราชย์ และปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของ ร.7
- 1.3 อุดมการประชาธิปไตยและการยอมรับอิทธิพลของประเทศต่าง ๆ ในโลก
- 1.4 ความหมายของปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏ

2. การเปลี่ยนแปลงการปกครอง (24 มิถุนายน 2475)

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยการปฏิวัติเป็นครั้งแรกในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งกระทำโดย “คณะราษฎร” ต่อรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในขณะนั้นรูปการปกครองของประเทศไทยเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นลักษณะการปกครองที่ได้ถือเป็นแนวปฏิบัติกันมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีไทย เมื่อ พ.ศ. 1893 ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลกลุ่มผู้ริเริ่มของคณะราษฎรได้รับแนวคิดในเรื่องประชาธิปไตย จึงมุ่งที่จะทำการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองของไทยเป็นระบบการปกครองประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล ทำหน้าที่บริหารประเทศ และนับแต่นั้นเป็นต้นมาวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทยก็เต็มไปด้วยความยุ่งเหยิง มีการเปลี่ยน-

แปลงทางการเมืองเกิดขึ้นหลายครั้งหลายหน ที่สำคัญ ๆ ก็เห็นจะได้แก่การเกิดวิกฤติการณ์ทางการเมือง และหาทางออกซึ่งปัญหาทางการเมืองด้วย การใช้กำลังทหาร ก่อการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครอง หรือก่อการกบฏขึ้นหลายครั้ง ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความสำคัญ และเป็นปฏิกริยาลูกโซ่ที่เนื่องด้วยสาเหตุแห่งการปฏิบัติครั้งแรก ทั้งทางตรงและสาเหตุทางอ้อมทั้งสิ้น

2.1 มูลเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ประการแรก มีมูลเหตุจงใจมาจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษามาจากประเทศทางตะวันตก และนิยมชมชอบ (ได้รับอิทธิพล) ในลัทธิเสรีนิยม (ในทางเศรษฐกิจ) และระบบประชาธิปไตย (ในทางการเมืองการปกครอง) ซึ่งกำลังได้รับความนิยมในประเทศตะวันตก

ประการที่สอง ความอ่อนแอของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในการไม่ใช้อำนาจสิทธิขาดพระราชทานรัฐธรรมนูญ (Constitution) ให้แก่ปวงชนชาวไทย เป็นเหตุให้กลุ่มคณะราษฎรผู้คิดจะก่อการปฏิวัติไม่พอใจ และกล่าวหาว่าพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวตกอยู่ใต้อิทธิพลของพระราชวงศ์

ประการที่สาม มีสาเหตุจากข้อขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างพระราชวงศ์กับบุคคลในกลุ่มคณะราษฎรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประการที่สี่ ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศขาดความมั่นคงสืบเนื่องมาจากการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินอย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นในรัชกาลก่อน

ประการที่ห้า การแก้ไขปัญหภาวะเศรษฐกิจตกต่ำภายในประเทศไม่เหมาะสม

ผลสะท้อนทางการเมือง

1. โครงสร้างทางการเมืองการปกครองได้เปลี่ยนแปลงไป

ประการแรก ระยะเวลาการปกครองเปลี่ยนจาก “สมบูรณาญาสิทธิราชย์” มาเป็น “ประชาธิปไตย”

ประการที่สอง มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ
 ประการที่สาม มีรัฐสภาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาร่างและออกกฎหมาย
 ประการที่สี่ ผู้ปกครองประเทศเปลี่ยนจากพระมหากษัตริย์มาเป็นบุคคล

ในกลุ่มผู้นำ (elite) อันได้แก่ ทหารและพลเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทำหน้าที่บริหารประเทศในรูปของคณะรัฐมนตรี ที่น่าสังเกตก็คือ “อำนาจทางการเมืองยังหาได้เคลื่อนย้ายมาถึงประชาชน” อย่างแท้จริงตามหลักการประชาธิปไตยไม่

ประการที่ห้า มีพรรคการเมืองแต่อยู่ในลักษณะ “พรรคเดียว” (One party) คือคณะราษฎร

2. ความเป็นไปของคณะราษฎร

การแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวกของบุคคลภายใน “คณะราษฎร” ภายหลังจากที่สามารถกระทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 นับว่าเป็นผลสะท้อนประการหนึ่งที่ได้ปรากฏออกมาให้เห็น และค่อย ๆ เติบโตขึ้นในเวลาต่อมา อันเนื่องจากการขัดกันในด้านความคิดเห็น อุดมการณ์ทางการเมือง และแนวปฏิบัติในการปกครองบริหารประเทศ และที่สำคัญก็คือ “การแก่งแย่งอำนาจ” ภายในคณะราษฎร

3. การแก้ไขปัญหา วิฤติการณ์ทางการเมือง มีแนวโน้มไปในทางการใช้กำลังอำนาจ

4. การพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรทางการเมืองที่ทรงพลังของทหาร

จุดเด่นบางประการของคณะราษฎร

1. ความคิดและการดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสิ่งที่ตั้งมั่นและควรต่อการยกย่องสรรเสริญ

2. อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) ภายใต้อุดมการณ์และวิถีทางประชาธิปไตยเป็นของดี และเป็นไปในลักษณะที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้มากกว่าการปกครองภายใต้ระบบการปกครองแบบเดิม

3. แนวความคิดและหลักการปฏิรูประบบเศรษฐกิจของ ดร.ปรีดี พนมยงค์ (บุคคลชั้นมันสมองของคณะราษฎร) นับว่าเป็นของใหม่และแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีสายตาหรือเล็งการณ์ไกล

4. กลุ่มบุคคลในคณะราษฎรอาจจำแนกได้เป็นหลายกลุ่ม และภายในกลุ่มดังกล่าว มีท่านผู้รักชาติปรารถนาดีต่อชาติ ขอมเสียสละ และอุทิศตนให้แก่ชาติอย่างเห็นได้ชัด

5. พยายามปลูกฝังแนวความคิดทางการเมืองภายใต้อุดมการณ์และวิถีทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ให้แก่ประชาชน ภายใต้รัฐบาลพลเรือนในช่วงที่ ดร.ปรีดี และพลเรือตรีหลวงธำรง นาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี จะเห็นได้จากการนำความคิดดังกล่าวไปใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2489 เช่น กำหนดให้แยกข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำออกจากกัน กับเปิดโอกาสให้สภาอภิปรายการบริหารงานของรัฐบาลได้ ในกรณีหลวงธำรง ก็ได้แสดงมรรยาททางการเมืองด้วยการลาออก แม้จะชนะการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล

กระบวนการเรียนการสอน

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

- 1.1 ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับโครงสร้างทางการเมืองของไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เน้นการเปลี่ยนแปลงและยอมรับอิทธิพลของแนวความคิดทางการเมืองแบบตะวันตก ในสมัยรัชกาลที่ 4, 5 และ 6 (หรือ)
- 1.2 ให้นักเรียนศึกษาข้อเท็จจริงจากภาพประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพรัชกาลที่ 6, 7 คณะราษฎร พระบรมรูปทรงม้า พระที่นั่งอนันตสมาคม เหตุการณ์วันที่ 24 มิถุนายน 2475 และภาพรัชกาลที่ 7 เปิดประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก (หรือ)
- 1.3 ฉายสไลด์ ฟิล์มสตริป หรือภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย เช่น การพระราชทานสัมภรณ์เกี่ยวกับแนวความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของรัชกาลที่ 7 ที่สหรัฐอเมริกา ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เหตุการณ์การปฏิวัติ การพระราชทานรัฐธรรมนูญ บุคคลสำคัญของคณะราษฎร ฯลฯ

(ทั้งนี้เพื่อเปิดการปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน ก่อนที่จะมีการเรียนเนื้อหาสำคัญในขั้นต่อไป)

2. ชั้นสอน

- 2.1 ดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) บรรยายและอธิบายประกอบการใช้สื่อการสอน (Instructional Media) เช่น ภาพ สไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ และชุดการสอน (Instructional Package) ฯลฯ วิเคราะห์และให้แนวคิดที่สำคัญ เช่น สภาพการณ์ทาง

การเมืองของไทยก่อนการปฏิวัติ สาเหตุและการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ผลสะท้อนทางการเมือง และบทบาทของคณะราษฎร ฯลฯ กับสรุปเนื้อหาสำคัญตามลำดับหัวข้อเรื่องที่สอน

ควรมีการวางแผนใช้เทคนิคอื่น ๆ มาประกอบการสอนบ้างตามความเหมาะสม เช่น

- 2.2 นำอภิปรายบางหัวข้อ เพื่อเปิดโอกาสและฝึกนักเรียนให้รู้จักการแสดงความคิดเห็น และสรุปแนวความคิด (Concepts) สำคัญเป็นเรื่อง ๆ เช่น สาเหตุของการปฏิวัติ ผลสะท้อนของการปฏิวัติทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ฯลฯ
- 2.3 สาธิต (Demonstrate) เกมส์พิจารณาภาพประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพการประชุมมหาที่ลานพระบรมรูปทรงม้าก่อนการปฏิวัติ และภาพพระราชทานรัฐธรรมนูญของ ร.7 ฯลฯ เพื่อสรุปข้อเท็จจริงและความสำคัญโดยสังเขป
- 2.4 ควบคุมดูแล ให้คำแนะนำ (Guideline) และประสานงานการประกอบกิจกรรมของนักเรียน
- 2.5 ตอบปัญหา หรือข้อสงสัยของนักเรียน
- 2.6 ตั้งคำถามหรือเสนอปัญหาให้นักเรียนวินิจฉัย วิจารณ์ อธิบาย หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตามสมควร
- 2.7 มอบหมายงานและการเตรียมเพื่อการเรียนในครั้งต่อไป เช่น กำหนดให้อ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเมืองของไทยภายหลังการปฏิวัติ ฯลฯ)

3. กิจกรรมนักเรียน

- 3.1 อภิปรายและตอบคำถามเป็นการทบทวนความรู้เดิม
- 3.2 ดูภาพประวัติศาสตร์การเมือง การปกครองของไทย
- 3.3 อ่านแผ่นเนื้อหาหรือบทเรียนที่ครูกำหนด
- 3.4 พิจารณาและสรุปสาระสำคัญจากสื่อการสอน เช่น แผนภูมิ ฟิล์มสตรีพ ฯลฯ
- 3.5 ร่วมอภิปราย, วินิจฉัย, วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นในกิจกรรม ทั้งกลุ่มและเดี่ยว
- 3.6 บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ในสมุดจด

3.7 ตอบคำถาม

3.8 ชักถามปัญหา หรือข้อสงสัย

3.9 พิจารณาบัตรคำสั่ง แล้วลงมือประกอบกิจกรรมการวัดผล (Measurement) หรือทำแบบทดสอบ (Test)

3.10 รับมอบหมายงานและการเตรียมตัวเพื่อการเรียนครั้งต่อไป

4. ชั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาสำคัญในลักษณะเป็นมโนทัศน์ และหลักการตามที่ได้กำหนดไว้โดยเน้นการสรุปถึงสาเหตุ สภาพการณ์ และผลสะท้อนของการเกิดการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 รวมทั้งแง่คิดเกี่ยวกับข้อดีของระบอบการปกครองและกติกาศาสนาประชาธิปไตย ฯลฯ

5. ชั้นวัดผล

5.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective) 20 ข้อ

5.2 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective) 1 ข้อ

5.3 มอบหมายงานนอกเวลาเรียน

5.3.1 งานกลุ่ม ทำรายงานการค้นคว้า “สภาพการณ์ทางการเมือง การปกครองของไทยในปัจจุบัน”

5.3.2 งานกลุ่ม จัดป้ายนิเทศ “ผลงานของรัฐบาลไทยในปัจจุบัน”

สื่อการสอน

1. ภาพประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย ภาพ คือ

1.1 ภาพรัชกาลที่ 6

1.2 ภาพรัชกาลที่ 7

1.3 ภาพคณะราษฎร

1.4 ภาพพระยาพหลพลพยุหเสนา

1.5 ภาพพระยาทรงสุรเดช

1.6 ภาพลานพระบรมรูปทรงม้า

1.7 ภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม

1.8 ภาพการชุมนุมของทหาร

- 1.9 ภาพคณะเสนาบดีสมัย ร.7
- 1.10 ภาพ ร.7 พระราชทานรัฐธรรมนูญ
- 1.11 ภาพ ร.7 ทรงเปิดประชุมสภาครั้งแรก
- 1.12 ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
2. Chart แสดงความหมายของคำ เช่น ปฎิรูป ปฎิวัติ รัฐประหาร และกบฏ ฯลฯ แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้าง ความหมาย และวิธีการระหว่างประชาธิปไตย กับสมบูรณาญาสิทธิราชย์
3. แผ่นเนื้อหา หรือบทเรียน เรื่อง
 - 3.1 เหตุการณ์ทางการเมืองสมัย ร.6
 - 3.2 การปูพื้นฐานการปกครองประชาธิปไตยสมัย ร.6 - 7
 - 3.3 การไปศึกษาต่อต่างประเทศของนักเรียนไทย
 - 3.4 วิธีแก้ไขเศรษฐกิจตกต่ำของ ร.7
 - 3.5 ข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มทหารที่ได้รับการศึกษาสมัยใหม่กับกลุ่มทหารที่เป็นราชวงศ์
 - 3.6 การเตรียมการของกลุ่มคณะราษฎร
 - 3.7 การจัดตั้งรัฐบาลของคณะราษฎร
 - 3.8 ประวัติการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร
 - 3.9 การยุบสภาของพระยามโนปกรณนิติธาดา
 - 3.10 การยึดอำนาจของคณะราษฎร เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476
 - 3.11 กบฏวรเดช
 - 3.12 สาเหตุและเหตุผลการสละราชสมบัติของ ร.7
 - 3.13 วิกฤตการณ์ครั้งสำคัญ ๆ หลังการปฏิวัติโดยสังเขป
4. แผนภูมิ แสดงลำดับวิกฤตการณ์ครั้งสำคัญของไทย ระหว่าง พ.ศ. 2475-2521 แสดงกตติกาประชาธิปไตย แสดงอุดมการ 10 ประการ และหลัก 6 ประการของคณะราษฎร
5. หนังสืออุเทศ
 - 5.1 เกียรติชัย พงษ์พานิช, *ปฏิวัติ 2475*, โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2514
 - 5.2 เฉลิม มลิลลา, รศ. *ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*

ของไทย, เอกสารประกอบการสอน กระบวนวิชา HI 222 ประวัติศาสตร์ไทย 2 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518

5.3 เฉลิม มลิตา, รศ. *สรุปและแบบฝึกหัดเชิงพฤติกรรม ส. 421 : ประวัติศาสตร์ไทย* โรงพิมพ์อุดมศึกษา 2521.

5.4 ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ศจ.ดร. *คณะราษฎรกับกบฏระเคช, ชมรมประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517*

5.5 ประยุทธ์ สิทธิพันธ์, *ประวัติการเมืองไทย, โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2511.*

5.6 ประยูร รามรมนตรี, พลโท *บันทึกเรื่องการเปลี่ยนแปลงการปกครอง.*

5.7 วิลาสวงศ์ พงสะบุตร, ศจ. *ส.401-402. ประวัติศาสตร์ไทย, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519*

5.8 ศักดิ์ ผาสุขนิรันดร์, ศจ.ดร. *การปกครองของไทย, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514.*

5.9 สว่าง ลานเหลือ, 37 ปี *แห่งการปฏิวัติ, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.*

5.10 สิริ เปรมจิตต์, *ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบประชาธิปไตย 30 ปี, โรงพิมพ์เกษมบรรณกิจ, 2507.*

5.11 สิบพันพารเสนอ โสณกุล, ม.จ. *ประวัติศาสตร์ไทย, โรงพิมพ์คุรุสภา 2518.*

5.12 เสท็อน สุภโสภณ, *ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพัฒนาการ, โรงพิมพ์อักษร-เจริญทัศน์, 2518.*

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียนและการแสดงความสนใจสนองตอบบทเรียน
2. วัดและสังเกตจากการแสดงความเข้าใจเป็นรายกลุ่มและเดี่ยว เช่น การอภิปราย, การวิจารณ์ การเสนอรายงาน
3. วัดจากผลงานที่มอบหมายให้ทำ เช่น การทำรายงาน ป้ายนิทรรศการ ฯลฯ
4. ตรวจสอบจุดงาน
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัด
6. วัดจากการทดสอบกลางและปลายภาค

ตัวอย่างโครงการสอนวิชาประเทศของเรา

ส. 101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้
	<p>การจำแนกชาติพันธุ์มนุษย์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การคมนาคมติดต่อและแนวโน้มวัฒนธรรมของมนุษย์สมัยปัจจุบัน 2. การแบ่งเขตความเจริญของโลกในสมัยโบราณแบ่งตามวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำสำคัญ เช่น น.โตกิส-ยูเฟรติส น.สินธุ น.ฮวงโห แบ่งตามอาณาจักร เช่น กรีก โรมัน ปัจจุบันแบ่งตามความเจริญของประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย กับประเทศกำลังพัฒนา เช่น ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ฯลฯ 3. ชนชาติต่างๆ (เชื้อชาติ) <ol style="list-style-type: none"> 3.1 กลุ่มคอเคซอยด์ 3.2 กลุ่มนิกรอยด์ 3.3 กลุ่มมองโกลอยด์ 		<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายลักษณะการคมนาคมติดต่อของมนุษย์ยุคปัจจุบันได้ 2. วิเคราะห์แนวโน้มวัฒนธรรมของมนุษย์สมัยปัจจุบันได้ 3. สรุปบทบาทของความเจริญและเทคโนโลยีที่มีส่วนสร้างวัฒนธรรมร่วมของมนุษย์ได้ 4. จำแนกเขตความเจริญของมนุษย์สมัยโบราณตามลุ่มน้ำต่างๆ ที่สำคัญได้ 5. ระบุการจำแนกความเจริญของมนุษย์สมัยปัจจุบันได้ 6. ยกตัวอย่างประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาได้อย่างละไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ 7. จำแนกเชื้อชาติมนุษย์เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ครบถ้วน 8. ยกตัวอย่างชนชาติกลุ่มคอเคซอยด์, กลุ่มนิกรอยด์ และกลุ่มมองโกลอยด์ได้อย่างน้อยกลุ่มละ 3 ประเทศ

กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<p>1. ให้นักเรียนศึกษารูปภาพต่างๆ ในชั้น นำเข้าสู่บทเรียนเช่นภาพความเจริญ การคมนาคมติดต่ออารยธรรมลุ่มน้ำต่างๆ</p> <p>2. ครูอธิบายแนวโน้มของลักษณะการคมนาคมติดต่อ และวัฒนธรรมของมนุษย์ในปัจจุบัน จำแนกเขตความเจริญของมนุษย์ในสมัยโบราณ เปรียบเทียบวิถีการแบ่งแบบปัจจุบันเป็นประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา และจำแนกชนชาติต่างๆ</p> <p>3. นักเรียนชี้แหล่งความเจริญในแผนที่ ยกตัวอย่างประเทศ อภิปรายและสรุปลักษณะชนกลุ่มต่างๆ รายงานเรื่องอารยธรรมลุ่มน้ำต่างๆ โดยแบ่งเป็นกลุ่มรายงาน เช่น</p> <p>3.1 กลุ่มที่ 1 “อารยธรรมเมโสโปเตเมีย”</p> <p>3.2 กลุ่มที่ 2 “อารยธรรมอียิปต์”</p> <p>3.3 กลุ่มที่ 3 “อารยธรรมกรีก”</p> <p>3.4 กลุ่มที่ 4 “อารยธรรมโรมัน” ฯลฯ</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่สำคัญเชิง</p> <p>5. นักเรียนจัดทำตารางเปรียบเทียบความเจริญแหล่งต่างๆ, ประเทศพัฒนา-กำลังพัฒนา, แผนภูมิ หรือแผนที่แสดงแหล่งความเจริญในสมัยโบราณเปรียบเทียบกับปัจจุบัน จำแนกชนชาติตามลักษณะเชื้อชาติ และแบ่งกลุ่มค้นคว้าเพื่อเตรียมรายงานหน้าชั้นเกี่ยวกับอารยธรรมสมัยโบราณสมัยต่างๆ และอารยธรรมสมัยปัจจุบันตามที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>1. แผนที่แสดงแหล่งอารยธรรมโบราณ</p> <p>2. ภาพความเจริญสมัยต่างๆ อารยธรรมของพวกสุเมเรียน ฟินีเซียน อียิปต์ พวกรีก-โรมัน ชนชาติ (เชื้อชาติ) กลุ่มต่างๆ</p> <p>3. กรมวิชาการ. <i>ประเทศของเรา</i>. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.</p> <p>4. ไพฑูรย์ พงสะบุตร, ศจ. และคณะ. <i>ประเทศของเรา</i>. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.</p> <p>5. สไลด์/ภาพยนตร์เรื่อง</p> <p>5.1 “Ancient World”</p> <p>5.2 “World Civilization”</p> <p>5.3 “Modern World History”</p> <p>5.4 “Transportation”</p> <p>5.5 “The Communication”</p> <p>5.6 “The Developing Countries” etc.</p>	<p>1. การทดสอบด้วยคำถามและแบบทดสอบ</p> <p>2. รายงานกลุ่ม</p> <p>3. กิจกรรมในชั้นเรียนเช่น การอภิปรายซักถาม ชี้แผนที่ เกมสื่การแข่งขัน การนำและสรุปบทเรียน ฯลฯ</p> <p>4. ตรวจสอบจดงาน</p> <p>5. ตรวจสอบฝึกหัด</p> <p>6. ตรวจสอบงานที่มอบให้ทำ เช่น แผนที่ แผนภูมิ ตาราง รายงานการค้นคว้า ฯลฯ</p>	<p>สไลด์/ภาพยนตร์ ติดต่อยืมได้จากสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา</p>

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนภายใน	จุดประสงค์การเรียนรู้
	<p>ชนชาติไทยและแหล่งกำเนิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาเรื่องชนชาติไทยเป็นใคร 2. ปัญหาเรื่องชนชาติไทยมาจากไหน 3. ข้อจำกัดของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยก่อนสมัยสุโขทัย 4. กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยแต่โบราณ 5. แคว้นสำคัญๆ ได้แก่ โยนก ทวาราวดี โคตรบูร 6. แหล่งกำเนิดของชนชาติไทย <ol style="list-style-type: none"> 6.1 ความเห็นของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 6.2 ความเห็นของขุนวิจิตรมาตรา 6.3 ความเห็นของนักประวัติศาสตร์ตะวันตก 6.4 ความเห็นตามเอกสารประวัติศาสตร์ของจีน 6.5 ความเห็นของนักมานุษยวิทยา Paul Benedict 		<ol style="list-style-type: none"> 1. อภิปรายแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาว่าชนชาติไทยเป็นใคร และมาจากไหนโดยสังเขปได้ 2. บอกสาเหตุที่ประวัติศาสตร์ไทยเริ่มต้นที่สมัยสุโขทัยได้ 3. ยกตัวอย่างกลุ่มคนพวกต่างๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณประเทศไทยสมัยโบราณได้ 4. ยกตัวอย่างอาณาจักรสำคัญๆ สมัยโบราณในดินแดนที่เป็นประเทศไทยและชี้ที่ตั้งในแผนที่ได้อย่างถูกต้อง 5. วิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวความคิดเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของชนชาติไทยของบุคคลต่างๆ ได้ 6. อภิปรายแนวคิดของ Paul Benedict (นักมานุษยวิทยา) ที่กล่าวเกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติไทยได้ 7. เล่าสรุปการค้นพบอารยธรรมที่บ้านเชียงและบ้านเก่าโดยสังเขปได้ 8. ชี้แหล่งการขุดค้นอารยธรรมบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี และอารยธรรมบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี ในแผนที่ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<p>1. ให้นักเรียนศึกษารูปภาพ สไลด์ หรือ ภาพยนตร์ และแผนที่ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>2. ครูอธิบายประกอบการใช้สื่อการสอน เช่น แผนที่แสดงอาณาจักรจีนโบราณ, แสดงอาณาจักรสมัยโบราณในดินแดนประเทศไทย แนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาว่าคนไทยคือใคร? ชนชาติไทยมาจากไหน? กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในสมัยโบราณ และแนวความคิดของนักประวัติศาสตร์และนักมานุษยวิทยา พร้อมทั้งเร้าให้นักเรียนร่วมอภิปราย และแสดงความคิดเห็น</p> <p>3. นักเรียนชี้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรต่างๆ ในสมัยโบราณในบริเวณดินแดนประเทศไทย</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวความคิดที่สำคัญๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมา และถิ่นเดิมของชนชาติไทย</p> <p>5. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อรายงานหน้าชั้นเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม เช่น</p> <p>5.1 กลุ่มที่ 1 “แนวคิดเกี่ยวกับชนชาติไทยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ”</p> <p>5.2 กลุ่มที่ 2 “แนวคิดของขุนวิจิตรมาตรา”</p> <p>5.3 กลุ่มที่ 3 “แนวคิดของนักประวัติศาสตร์ตะวันตก”</p> <p>5.4 กลุ่มที่ 4 “แนวคิดตามเอกสารประวัติศาสตร์ของจีน”</p> <p>5.5 กลุ่มที่ 5 “แนวคิดเกี่ยวกับชนชาติไทยของ Paul Benedicts”</p>	<p>1. แผนที่แสดงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, และแผนที่ประเทศจีนโบราณ</p> <p>2. แผนที่โครงร่างแสดงที่ตั้งอาณาจักรโบราณในประเทศไทย เช่นอาณาจักรทวารวดี, โยนกลพบุรี โคตรบูร ฯลฯ</p> <p>3. แผ่นเนื้อหา และตารางสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับชนชาติไทย</p> <p>4. กรมวิชาการ. <i>ประเทศไทยของเรา</i>. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521</p> <p>5. ไพฑูริย์ พงศบุตร, ศจ. และคณะ. <i>ประเทศไทยของเรา</i>. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523</p> <p>6. สไลด์/ภาพยนตร์เรื่อง</p> <p>6.1 “สุโขทัย”</p> <p>6.2 “ลพบุรี”</p> <p>6.3 “ประวัติศาสตร์ไทยแปดสมัย”</p> <p>6.4 “ศิลปกรรมสมัยโบราณ”</p> <p>6.5 “อารยธรรมบ้านเชียงและบ้านเก่า”</p>	<p>1. การทดสอบด้วยคำถามและแบบทดสอบ</p> <p>2. รายงานกลุ่ม</p> <p>3. การอภิปราย</p> <p>4. การเล่นเกมสี่ตกปลา</p> <p>5. การชี้แผนที่</p> <p>6. การลงตำแหน่งในแผนที่โครงร่าง</p> <p>7. ตรวจสอบจดงาน</p> <p>8. ตรวจสอบฝึกหัด</p> <p>9. ตรวจสอบรายงานการค้นคว้า</p> <p>10. สังเกตพฤติกรรมการตั้งใจและความสนใจในบทเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเภทต่างๆ</p>	<p>สไลด์/ภาพยนตร์ ติดต่อขอยืมได้จากภาควิชาสัตตศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง</p>

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้
2	<p>การสถาปนาอาณาจักรรุ่นเก่าๆ</p> <p>1. การอพยพของคนไทย อพยพมาตามลุ่มน้ำที่สำคัญ 4 สายด้วยกัน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แม่น้ำสาละวิน 2. แม่น้ำดำและแดง 3. แม่น้ำโขง 4. แม่น้ำเจ้าพระยา <p>2. การอพยพลงมาได้มาตั้งเป็นแว่นแคว้นต่างๆ ทำให้มีอาณาจักรเกิดขึ้นหลายอาณาจักร คืออาณาจักรไทยภาคเหนือ, อาณาจักรไทยภาคกลาง, อาณาจักรไทยภาคใต้</p> <p>3. อาณาจักรสำคัญๆ ที่อยู่ในภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้</p> <p>4. ศิลปกรรม เช่น ศิลปะทวาราวดี, ศิลปะละโว้ เป็นต้น</p> <p>5. พระมหากษัตริย์ที่มีความสามารถก่อตั้งอาณาจักรขึ้นมาได้</p> <p>6. อาณาจักรที่สำคัญในอาณาจักรไทยภาคเหนือ เช่น อาณาจักรลานนาไทยในอาณาจักรไทยภาคกลางเช่น อาณาจักรทวาราวดี</p> <p>ในอาณาจักรไทยภาคใต้ เช่น อาณาจักรศรีวิชัย อาณาจักรตามพรลิงค์</p>	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้นำที่ตั้งและบอกอาณาเขตของอาณาจักรไทยภาคเหนือ อาณาจักรไทยภาคกลาง และอาณาจักรไทยภาคใต้ได้ 2. บอกอาณาจักรที่สำคัญๆ ที่อยู่ในอาณาจักรไทยภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้ได้ 3. อธิบายลักษณะสภาพทางภูมิศาสตร์อาณาจักรที่สำคัญในอาณาจักรภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้ได้ 4. บอกถึงเมืองสำคัญที่อยู่ในอาณาจักรได้อย่างน้อย 4 เมือง 5. เมื่อให้แผนที่โครงร่างแหลมทอง นักเรียนสามารถลงที่ตั้งและชื่อของอาณาจักรโบราณต่างๆ ได้อย่างน้อย 4 แห่ง 6. เมื่อเรียนเกี่ยวกับเรื่องอาณาจักรขอม, ทวาราวดีศรีวิชัย นักเรียนอธิบายถึงอาณาจักรมีความเจริญด้านใดบ้างและชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่อาณาจักรเหล่านี้มีต่อไทยในด้านการปกครอง ศาสนา วัฒนธรรมหรือศิลปกรรมได้อย่างน้อย 1 อย่าง 7. นักเรียนสามารถบอกได้อย่างน้อย 3 อย่าง ว่าจีนหรืออินเดียมีอิทธิพลต่อแหลมทองด้านใดบ้าง 8. นักเรียนสามารถชี้ด้วยลูกศรแสดงเส้นทางที่อิทธิพลของจีนและอินเดียเข้าสู่แหลมทองในแผนที่โครงร่างเอเชียได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<p>1. ให้นักเรียนศึกษารูปภาพและอธิบายรูปภาพนำเข้าสู่บทเรียนจากที่ครูเอามาให้ดูในห้องเรียน</p> <p>2. ให้นักเรียนชี้อาณาเขตของอาณาจักรต่างๆ ในแผนที่ได้ถูกต้อง และพร้อมทั้งให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเมืองสำคัญพระมหากษัตริย์ ที่ตั้งของอาณาจักรไทยภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้</p> <p>3. ครูอธิบายที่ตั้ง อาณาเขตทางภาคเหนือ ภาคกลาง, ภาคใต้และสภาพภูมิศาสตร์ที่ผลทำให้อาณาจักรเหล่านี้มีความเจริญรุ่งเรือง และศิลปกรรมที่อยู่ในอาณาจักรไทยภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้</p> <p>4. ครูสรุปเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรไทยภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคใต้ เมืองสำคัญ ที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์</p> <p>5. ให้นักเรียนทำแผนที่อาณาจักรไทยภาคเหนือ, ภาคกลาง ภาคใต้ และจดจำชื่อเมืองสำคัญ และอาณาจักรที่สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้</p>	<p>1. แผนที่โครงร่างแหลมทอง</p> <p>2. แผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือทวีปเอเชีย</p> <p>3. ภาพต่างๆ เกี่ยวกับเจดีย์, วัด, ศิลปะสมัยทวารวดี, พระพุทธรูป</p> <p>4. แผนที่อาณาจักรไทยภาคเหนือ ภาคกลาง, ภาคใต้</p> <p>5. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา เล่มหนึ่ง โรงพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพฯ, 2521</p> <p>6. ไพฑูรย์ พงศบุตร และคณะ แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา (ส.101) โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ, 2523</p> <p>7. ดร.กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา (ส.101) โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, กรุงเทพฯ, 2521</p>	<p>1. จากการสังเกตความสนใจ การตอบคำถาม การอธิบาย การซักถามและตอบของนักเรียน การตรวจแบบฝึกหัด และการทำแผนที่</p> <p>2. การทดสอบด้วยคำถามและแบบทดสอบ (Test)</p>	

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้
3	<p>การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พระมหากษัตริย์ที่สำคัญที่มีความเป็นผู้นำสามารถตีเมืองจากสุโขทัยซึ่งอำนาจจากขอมได้ 2. พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์พระร่วงมี 10 พระองค์ และพระมหากษัตริย์ที่สำคัญ และมีความสามารถ 3. การปกครองของสุโขทัยตอนต้นแบ่งเป็น <ul style="list-style-type: none"> - การปกครองเขตเมืองหลวง - การปกครองเขตเมืองลูกหลวง - เมืองพระยามหานคร - เมืองประเทศราช 4. การปกครองของสุโขทัยสมัยพ่อขุนรามคำแหง มีลักษณะการปกครองแบบพ่อกับลูก และเป็นแบบกระจายอำนาจ 5. สภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัยเปรียบเทียบกับสภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน 6. การศาสนาและความเชื่อถือสมัยสุโขทัย 7. ศิลปกรรมสมัยสุโขทัย 8. ความสัมพันธ์กับต่างประเทศสมัยสุโขทัย 9. วัฒนธรรมและประเพณีในสมัยสุโขทัย 10. ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยและความสัมพันธ์กับอยุธยา 	9	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อให้แผนที่โครงร่างแหลมทอง นักเรียนสามารถแสดงอาณาจักรของอาณาจักรสุโขทัยและลานนาไทยโดยคร่าวๆ ได้ 2. นักเรียนบอกถึงพระมหากษัตริย์ที่มีความสามารถตีเมืองสุโขทัยซึ่งอำนาจจากขอม และชี้ให้เห็นถึงพระมหากษัตริย์ที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดในราชวงศ์สุโขทัยได้ 3. นักเรียนบอกถึงการปกครองของสุโขทัยตอนต้น และอธิบายลักษณะการปกครองสมัยพ่อขุนรามคำแหงได้ 4. นักเรียนอธิบายสภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงการหัตถกรรมที่มีชื่อได้ 5. นักเรียนบอกถึงลักษณะความเชื่อถือของคนสมัยสุโขทัยเปรียบเทียบกับคนปัจจุบันได้ 6. นักเรียนอภิปรายวัฒนธรรมและประเพณีในสมัยสุโขทัยเปรียบเทียบกับปัจจุบันได้ 7. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคนสมัยสุโขทัยจากการที่ครูยกตัวอย่างให้

กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<p>1. ครูนำภาพพระมหากษัตริย์, เครื่องปั้นดินเผา, ประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง ให้นักเรียนดูและให้นักเรียนร่วมอภิปรายกับครูเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>2. ให้นักเรียนชี้แผนที่อาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัยและเมืองสำคัญๆ ในอาณาจักรสุโขทัยและตอบคำถามเกี่ยวกับอาณาเขตของสุโขทัยและเมืองสำคัญนั้นๆ</p> <p>3. ครูเล่าเกร็ดความรู้เกี่ยวกับเรื่องลัทธิและความเชื่อถือของคนสมัยสุโขทัย เปรียบเทียบกับลัทธิและความเชื่อถือของคนปัจจุบัน เช่น เรื่องผีถ้วยแก้ว เป็นต้น</p> <p>4. ครูสรุปในหัวข้อเกี่ยวกับอาณาเขตของสุโขทัย พร้อมทั้งในหัวข้อเรื่องสภาพสังคม, เศรษฐกิจ, ศิลปกรรม วัฒนธรรม และประเพณี</p> <p>5. ให้นักเรียนแสดงละครเรื่องการปกครองสมัยพ่อขุนรามคำแหงเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนด้วย คือลักษณะการปกครองแบบพ่อปกครองลูก</p> <p>6. ให้นักเรียนทำแผนที่อาณาจักรสุโขทัย พร้อมทั้งจดจำเมืองสำคัญและอาณาเขตสุโขทัยไว้</p>	<p>1. แผนที่อาณาจักรสุโขทัย</p> <p>2. แผนที่ประเทศไทย</p> <p>3. ภาพต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา, ประเพณีต่างๆ เช่น การแต่งกายของคนสมัยสุโขทัย, วันเข้าพรรษา วันลอยกระทงบุคคลสำคัญ</p> <p>4. แผนที่โครงร่างแหลมทอง</p> <p>5. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา เล่มหนึ่ง</i> โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพฯ, 2521</p> <p>6. ดร.กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา เล่มหนึ่ง</i> โรงพิมพ์อักษร-เจริญทัศน์, กรุงเทพฯ, 2521</p> <p>7. ไพฑูริย์ พงสะบุตร และคณะ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา (ส.101)</i> โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ, 2523</p> <p>8. สไลด์เรื่องพระเจ้าฟ้ารั่ว, อาณาจักรสุโขทัย</p>	<p>1. สังเกตความสนใจการตอบคำถามของนักเรียน</p> <p>2. การอภิปราย และการรายงานหน้าชั้นเรียนของนักเรียน</p> <p>3. การทดสอบด้วยข้อเขียน</p> <p>4. ตรวจแบบฝึกหัด และการทำแผนที่อาณาจักรสุโขทัย</p>	<p>1. ให้นักเรียนทำ test โดยใช้เวลา 10 นาที หลังจากเรียนไปแล้ว (Posttest)</p> <p>2. สไลด์, ภาพยนตร์ ติดต่อยืมได้จากภาควิชาสังคมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง</p>

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้
B	<p>ความเข้าใจแผนที่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนที่และลูกโลก <ul style="list-style-type: none"> - แผนที่และลูกโลกต่างกันอย่างไร และ ความหมายของแผนที่และลูกโลก <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบสำคัญของแผนที่ 2. สัญลักษณ์ 3. ตำแหน่งแหล่งที่ที่แสดงในแผนที่หรือเรียกว่า พิกัดทางภูมิศาสตร์ ที่พบเห็นในแผนที่มี 2 ชนิด คือ เส้นละติจูด และลองจิจูด และ ประโยชน์ 4. มาตราส่วน 5. ระยะทางและทิศทางในแผนที่ 6. คำอธิบายในแผนที่และประโยชน์ในแผนที่ 	5	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อดูลูกโลกบอกเหตุผลได้อย่างน้อย 3 ประการว่าลูกโลกเป็นแผนที่ถูกต้องที่สุด 2. เมื่อดูลูกโลก นักเรียนบอกชื่อลูกโลกได้อย่างน้อย 4 ชื่อ 3. บอกวิธีเขียนแผนที่และเขียนมาตราส่วนอย่างง่ายในแผนที่ห้องเรียนได้อย่างน้อย 2 วิธี 4. เมื่อดูรูปภาพต่างๆ บอกข้อแตกต่างระหว่างสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นได้ 5. เมื่อดูเส้นแสดงทิศบอกประโยชน์ของเส้นแสดงทิศทางตามเข็มทิศในแผนที่ได้ 1 ข้อ 6. อ่านสัญลักษณ์ในแผนที่ได้อย่างน้อย 4 อย่าง เมื่อได้ดูแผนที่ประเทศไทยแบบแผนที่สี และบอกคำจำกัดความของคำว่า “สัญลักษณ์” ได้ 7. เมื่อดูลูกโลกบอกข้อแตกต่างของเส้นขนานและเส้นเมริเดียนได้อย่างน้อย 4 ประการ 8. เมื่อดูแผนที่ถนนบอกความหมายและประโยชน์ของ “พิกัดทางภูมิศาสตร์” ได้อย่างน้อย 2 ประการ 9. บอกประโยชน์ของแผนที่ได้อย่างน้อย 2 อย่าง 10. เมื่อดูแผนที่ประเทศไทยหลายๆ แบบ บอกชื่อแผนที่ประเทศไทยได้ 2 ชื่อ และสามารถนำแผนที่ทั้ง 2 ชื่อนั้นมาใช้ให้ตรงตามความต้องการได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<p>1. ครูนำภาพภูเขา, แม่น้ำ มาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพนี้ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>2. ให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่และลูกโลกว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร พร้อมทั้งมีครูเป็นผู้แนะให้</p> <p>3. ครูอธิบายถึงองค์ประกอบสำคัญของแผนที่ พร้อมทั้งมีแผนภูมิเกี่ยวกับสัญลักษณ์ให้นักเรียนดูเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น และใช้ลงในแผนที่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4. ให้นักเรียนออกมาเขียนสัญลักษณ์บนกระดานดำได้อย่างน้อย 5 อย่าง และบอกได้ว่าเป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับอะไร</p> <p>5. ครูสรุปเส้นพิกัดทางภูมิศาสตร์ในแผนที่ พร้อมทั้งบอกถึงประโยชน์ของเส้นพิกัดทางภูมิศาสตร์</p> <p>6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเส้นพิกัดทางภูมิศาสตร์</p>	<p>1. แผนที่ประเทศไทยแสดงลักษณะภูมิประเทศ</p> <p>2. ลูกโลก</p> <p>3. แผนภูมิแสดงเส้นพิกัดทางภูมิศาสตร์</p> <p>4. แผนภูมิสรุปการเขียนมาตราส่วน มี 3 วิธี</p> <p>5. รูปภาพภูเขา, แม่น้ำ รูปภาพสัตว์</p> <p>6. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา เล่มหนึ่ง</i> โรงพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพฯ, 2521</p> <p>7. ดร.กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา (ส.101)</i> โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, กรุงเทพฯ, 2521</p> <p>8. สไลด์ “การเข้าใจแผนที่”</p>	<p>1. สังเกตความสนใจ การเข้าชั้นเรียน การตอบคำถามของนักเรียน การซักถาม</p> <p>2. ตรวจแบบฝึกหัดที่ให้ไป ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน</p> <p>3. การทดสอบด้วยข้อเขียน</p>	<p>1. การที่เอาเรื่องความเข้าใจแผนที่มาสอนก่อนบทที่ 4 เรื่องภูมิศาสตร์ทางกายภาพของประเทศไทย เพราะต้องการให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการเข้าใจแผนที่เสียก่อน</p>

บทที่	หัวข้อ/เนื้อหาโดยสังเขป ¹	จำนวนคาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้
4	<p>ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ตั้ง และ อาณาเขต 2. เส้นที่ ขนาด และจำนวนประชากรเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน 3. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของแต่ละภาค 4. ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าไม้ ดิน น้ำ และ แร่ธาตุ 	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้ที่ตั้ง และบอกอาณาเขตขนาด และจำนวนประชากรของประเทศไทยได้ 2. อธิบายลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ 3. บอกเหตุผลที่แสดงให้เห็นว่าลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรได้ 4. ยกตัวอย่างให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับลักษณะประเทศ และภูมิอากาศได้อย่างน้อย 4 ตัวอย่าง 5. เขียนแผนที่ประเทศไทยแสดงภูมิประเทศ และทิศทางลมได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาที่ตั้ง อาณาเขต ขนาด และจำนวนประชากรจากแผนที่และหนังสือเรียน 2. ให้นักเรียนเล่าสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศแต่ละภาค 3. ครูสรุปลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศให้นักเรียนฟัง 4. ให้นักเรียนอภิปรายและรายงานตามหัวข้อ เช่น ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตอย่างไร 5. ครูสรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของภูมิศาสตร์กับการประกอบอาชีพ 6. ให้นักเรียนทำแผนที่ประเทศแสดงลักษณะภูมิประเทศและทิศทางการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือทวีปเอเชีย 2. แผนที่ประเทศไทยแสดงเส้นกั้นอาณาเขตและลักษณะภูมิประเทศ 3. ภาพถ่ายเกี่ยวกับภูมิประเทศภูมิอากาศ การประกอบอาชีพ 4. แผนที่โครงร่างประเทศไทย 5. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา เล่มหนึ่ง</i> โรงพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพฯ, 2521 6. ดร.กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ <i>แบบเรียนสังคมศึกษา (ส.101) ระดับประถมศึกษา</i> โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, กรุงเทพฯ, 2521 7. สवास เสนาณรงค์ <i>ภูมิศาสตร์ประเทศไทย</i> สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ, 2516 8. พูนผล อาสนจินดา <i>ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ประเทศไทย</i> สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ, 2514 9. สไลด์ภูมิศาสตร์กายภาพ, การอ่านแผนที่กรุงเทพฯ, เทพกับสิ่งแวดล้อม, อาชีพแลบชายฝั่งทะเล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จากการสังเกต การซักถาม และตอบของนักเรียน 2. การอภิปราย และการรายงาน 3. ตรวจรายงาน และการทำแผนที่ 4. การทดสอบด้วยคำถามและแบบทดสอบ (Test) 	